

ĉi tiu plataĵo rigardas direkte al la oceano, diference de ĉiuj ceteraj. Ĉiuj moai-skulptaĵoj estis konstruitaj el vulkanaj rokaĵoj, la plej ordinara ŝtono estas tofo, kiu estas uzita en pli ol 90% de la skulptaĵoj. Al pluaj uzitaj rokaĵoj apartenas pumiko aŭ trakito.

La ĉeĥa eksperimentanto-arĥeologo Pavel Pavel verŝajne solvis la enigmon pri transporto de la moai-skulptaĵoj, kiam per helpo de kabloj kaj levilo elmovis unu replikon el ili.

Kiam la norvega arĥeologo-esplorvojaĝanto Thor Heyerdahl invitis lin sur Paskinsulon, li povis tiun transportmanieron provi pri la veraj skulptaĵoj. Por forŝovo de unu skulptaĵo al li sufiĉis nur 16 homoj, kvankam oni origine pensis, ke estis bezonataj centoj da homoj.

Antaŭe la sciencistoj longe konjektadis, ke la skulptaĵoj servis por ritaj celoj. Tion dementas la plej nova teorio, kiun prezentis grupo de usonaj sciencistoj. Ili rimarkis la ĉevalon, kiu trinkis akvon el la maro, kaj pruvis, ke ĉe la marbordo de la insulo fontas dolĉa akvo. Tiuj fontoj situas en la proksimeco de la skulptaĵoj, sekve estas verŝajne, ke la skulptaĵoj servis kiel indikaĵo por trovo de dolĉa akvo.

El la gazeto Květy tradukis Eva Pazourková

Pri la valoro de E-aranĝoj

Ĉar ne ekzistas lokoj en la mondo, al kiuj oni kiel E-parolanto povas simple veturi por tie trovi homojn, kiuj parolas E-on, la eblo renkonti aliajn E-parolantojn nur estas aranĝi tion. En la

epoko de la interreto tio estas nun eĉ pli facila ol antaŭe, ĉar ekzistas aplikaĵoj por la saĝa poŝtelefono kun la nomo "Amikumu", kiu ebligas trovi E-parolantojn en la proksimeco de la loko, en kiu oni

ĵuste tiam troviĝas. Tio tamen apenaŭ alportas veran utilon, ĉar oni ja ne scias ĉu la trovotaj personoj parolas la lingvon sufiĉe bone kaj ĉu entute ili estas interesaj por la serĉanto de la kontaktoj.

Tial la tradiciaj E-aranĝoj kun programoj por certaj celgrupoj daŭre restas valoraj. Se oni deziras partopreni en tia aranĝo, oni povas informiĝi pri la programo en la koncerna retpaĝaro kaj oni povas ricevi multajn aliajn utilajn informojn por havi agrablan restadon en la loko de la aranĝo.

Plej interesaj estas kompreneble aranĝoj por junaj homoj, ĉar ili povas testi kaj plibonigi sian regadon de la lingvo kaj ili povas konatiĝi kun junaj homoj el aliaj landoj. Povas tie kreski amikecoj, kiuj daŭros dum la tuta vivo. Junularaj aranĝoj estas

ankaŭ pli intimaj ol la kongresoj de la pliaĝuloj. Nome en grandaj kongresoj la partoprenantoj loĝas en diversaj tranoktejoj de la urbo, en kiu okazas la kongreso, dum junularaj aranĝoj okazas kutime en junulargastejo aŭ similaj institucioj, kie la partoprenantoj dormas sub unu tegmento, kie ili manĝas kune en granda manĝejo kaj kie ili ĝuas la programon kune en la sama domo.

Tio ankaŭ el lingva vidpunkto estas pli bona solvo, ĉar la partoprenantoj dum la tuta tago aplikas la lingvon tie kune por ĉiuj vivositacioj, kiuj aperas tie. La etoso estas neoficialeca, sed amikeca. E-aranĝoj okazadas dum la tuta jaro en ĉiuj kontinentoj. Ili povas havi aŭ pli klerigan karakteron aŭ pli societan kaj amuzan. Plej ofte estas tamen bona miksaĵo el ambaŭ elementoj. Kaj ekzistas kalendaro de E-eventoj ĉe www.eventoj.hu.

E-aranĝoj estas unikaj en la mondo, ĉar ne ekzistas io komparebla, kie homoj el plej diversaj landoj kun malsamaj gepatraj lingvoj renkontiĝas samrajte je lingve neŭtrala tereno, kie la nacia deveno ludas malpli grandan rolon, ol en aliaj internaciaj kunvenoj.

Tio akcelas la emon al internacia kunlaboro. Junaj esperantistoj tiel povas fariĝi fakuloj pri internacia kunlaboro kaj tiel povas akiri postenojn en tiu sektoro, ĉu kiel diplomatoj, eksport-komercistoj aŭ kiel kunlaborantoj de internaciaj organizaĵoj. Kompreneble tie oni bezonas ankaŭ aliajn fremdajn lingvojn, sed Esperanto estas bona bazo por havi la ĝustan sintenon por tia laboro.

Esperanto tiel estas utila por la tuta mondo.

Anton Oberndorfer